

DECIZIE

11 octombrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul – Valeriu Doagă
Judecătorii – Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță

examinând recursul declarat de reprezentantul lui Damian Balan, avocatul Pavel Savițchi, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017

adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Drob-Gher” împotriva lui Damian Balan cu privire la încasarea datoriei,

c o n s t a t ă

La 12 iunie 2015, Societatea cu Răspundere Limitată „Drob-Gher” (în continuare SRL „Drob-Gher”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Damian Balan cu privire la încasarea datoriei în mărime de 100 700 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 3 021 de lei (f.d. 2-4).

La 07 iulie 2015, Damian Balan a înaintat acțiunea reconvențională împotriva SRL „Drob-Gher” cu privire la încasarea plăților salariale neplătite la timp, a penalităților pentru neachitarea salariului la eliberare, încasarea sumei de 100 000 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de asistență juridică (f.d. 25-29).

Prin încheierea Judecătoriei Călărași din 17 septembrie 2015 (f.d. 41-42), menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 noiembrie 2015 (f.d. 56 recto-verso) s-a refuzat în primirea cererii reconvenționale și s-a explicat lui Damian Balan că poate înainta acțiunea în mod separat.

Prin hotărârea Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 29 martie 2017 (f.d.111, 119-120 recto-verso) s-a admis cererea de chemare în judecată și s-a încasat din contul lui Damian Balan în beneficiul SRL „Drob-Gher” datoria bănească în mărime de 100 700 de lei și cheltuielile de judecată ce se compun din plata taxei de stat în mărime de 3 021 de lei, iar în total suma de 103 721 de lei.

La 02 mai 2017, reprezentantul lui Damian Balan, avocatul Pavel Savițchi a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 29 martie 2017, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri în sensul respingerii acțiunii (f.d. 116-117).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 (f.d. 125-127) nu s-a dat curs cererii de apel; s-a comunicat apelantului Damian Balan necesitatea de a prezenta, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii și a dovezii de plată a taxei de stat în

mărime de 2265,75 de lei, acordându-i-se pentru aceasta termen de 20 de zile din momentul recepționării încheierii; și s-a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate în încheiere, în termenul acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. Totodată, s-a numit ședința pentru soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a apelului pentru data de 07 septembrie 2017, ora 11.00.

La 19 iulie 2017, reprezentantul lui Damian Balan, avocatul Pavel Savițchi a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, solicitând admiterea recursului în sensul formulat, repunerea în termen a recursului și casarea încheierii instanței de apel din 29 iunie 2017 prin care nu s-a dat curs apelului, cu soluționarea problemei în fond, prin scutirea lui Damian Balan de la plata taxei de stat la depunerea apelului și remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de apel (f.d. 130-132, 136).

În motivarea recursului menționează că, orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Astfel, invocând dispozițiile art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, consideră că recurentului i se lezează expres și direct accesul liber la justiție. Or, în caz contrar, instanța de apel se expune asupra fondului cauzei înainte de termen, fapt inadmisibil.

Succesiv, a remarcat că recurentul Damian Balan este în imposibilitate fizică de a plăti taxa de stat la depunerea cererii de apel, motiv pentru care solicită scutirea acestuia de la plata taxei de stat la declararea apelului.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Potrivit art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

În speță, Colegiul constată că exercitarea căii de atac este efectuată în termen, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul comunicării recurentului încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 pentru a determina respectarea termenului legal de declarare a recursului, însă încheierea recurată a fost expediată participanților la proces anexată la citație (f.d. 128), iar recursul a fost depus la oficiul poștal la 19 iulie 2017, fapt confirmat prin amprenta sigiliului aplicată pe plic (f.d. 136). Prin urmare, Colegiul consideră inoportun să examineze solicitarea recurentului privind repunerea în termen a recursului, deoarece calea de atac este exercitată în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul recurentului Damian Balan, avocatul Pavel Savițchi urmează a fi respins și menținută încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Alineatul (3) al aceluiași articol consemnează că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul constată că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept material și procedural pertinente.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

Potrivit articolului 365 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cererea de apel se indică: a) instanța căreia îi este adresat apelul; b) numele sau denumirea, domiciliul sau sediul apelantului, calitatea lui procedurală; c) hotărârea atacată, instanța care a emis-o, completul de judecată, data emiterii; d) motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul; e) probele invocate în susținerea apelului; f) solicitarea apelantului; g) numele și domiciliul martorilor, dacă se cere a fi citați în apel; h) documentele ce se anexează.

Totodată, conform dispozițiilor alin. (4) al aceluiași articol, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Aderent, potrivit art. 3 alin. (1) lit. j) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992, pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești în cazul litigiilor cu caracter patrimonial taxa de stat se calculează în mărime de 75 % din taxa calculată din suma contestată.

Materialele cauzei atestă că, la 02 mai 2017, reprezentantul lui Damian Balan, avocatul Pavel Savițchi a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Strășeni (sediul Călărași) din 29 martie 2017, solicitând admiterea apelului și casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri în sensul respingerii acțiunii (f.d. 116-117).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 (f.d. 125-127) nu s-a dat curs cererii de apel; s-a comunicat apelantului Damian Balan necesitatea de a prezenta, prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău, cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele legii și a dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 2265,75 de lei, acordându-i-se pentru aceasta termen de 20 de zile din momentul recepționării încheierii; și s-a explicat că în caz dacă nu va lichida neajunsurile indicate în încheiere, în termenul acordat de instanță, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu actele anexate va fi restituită. Totodată, s-a numit ședința pentru soluționarea chestiunii privind punerea pe rol a apelului pentru data de 07 septembrie 2017, ora 11.00.

Succesiv, prin recursul din 19 iulie 2017, reprezentantul recurentului Damian Balan, avocatul Pavel Savițchi a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel

Chișinău din 29 iunie 2017, solicitând admiterea recursului în sensul formulat și casarea încheierii recurate, cu soluționarea problemei în fond, prin scutirea lui Damian Balan de la plata taxei de stat la depunerea apelului și remiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de apel (f.d. 130-132, 136).

La caz, Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atît timp cît statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției în cauza *Kreuz vs Polonia* (Cererea nr.28249/95), faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Din perspectiva celor menționate supra, raportate la normele legale precitate, Colegiul apreciază ca fiind lipsite de substanță alegațiile reprezentantului recurentului precum că impunerea achitării taxei de stat constituie impediment de acces liber la justiție. Or, din moment ce acesta nu a făcut uz de dreptul său de a solicita instanței de apel scutirea, amânarea sau eşalonarea plății taxei de stat, aducând în acest sens probe pertinente și concludente care ar confirma situația sa financiară și imposibilitatea de plată, este incertă justificarea acestuia cu privire la impedimentul în accesul liber la justiție impus prin plata taxei de stat.

În această consecutivitate, instanța de recurs notează că instanța de apel justificat nu a dat curs apelului declarat de reprezentantul lui Damian Banal, avocatul Pavel Savițchi din motiv că cererea de apel nu corespunde prevederilor art. 365 din Codul de procedură civilă, or, procedura civilă, ca activitate a instanțelor judecătorești de examinare și soluționare a pricinilor civile, este strict reglementată de normele de drept procedural, care au menirea primordială de a asigura persoanelor interesate posibilitatea de a folosi mijloacele legale în vederea apărării drepturilor și intereselor

legitime încălcate sau contestate neîntemeiat.

Astfel, derularea fazelor procesului civil este dictat de principiul legalității, având ca deziderat prioritar – aplicarea corectă și uniformă a normelor de drept de către instanțele de judecată, respectarea legii de către toți participanții la proces și persoanele care contribuie la înfăptuirea justiției în cadrul examinării și soluționării cauzelor civile.

Deci, dispozițiile art. 364 și art. 365 din Codul de procedură civilă pun în sarcina instanței de apel de a verifica modul și condițiile declarării apelului, în caz contrar și întru conformarea acestor cerințe, instanța de apel dispunând printr-o încheiere, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor, reieșind din prevederile art. 368 din Codul de procedură civilă.

Instanța de recurs decelează că, această ultimă dispoziție legală nu face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului, ci numai îl întrerupe pe o perioadă determinată de timp întru lichidarea neajunsurilor, totodată fiind posibilă și verificarea legalității de către instanța de recurs ca rezultat al contestării.

Referitor la cerința reprezentantului recurentului privind scutirea parțială de la taxa de stat, instanța de recurs notează că nu poate examina o cerere care nu a fost examinată de instanța inferioară, or, în sensul Secțiunii 1 a capitolului XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifica în exclusivitate respectarea normelor procesuale la emiterea încheierii atacate.

Astfel, Colegiul consideră solicitarea reprezentantului recurentului cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel ca fiind irelevantă și care depășește limitele recursului.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017 este întemeiată și legală, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de reprezentantul lui Damian Balan, avocatul Pavel Savițchi și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e

Se respinge recursul declarat de reprezentantul lui Damian Balan, avocatul Pavel Savițchi, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 iunie 2017, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Drob-Gher” împotriva lui Damian Balan cu privire la încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Ion Druță